

Upravištvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 - Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljanske pokrajine pri pokro-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti Corri Post. No 11-3118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Italiji in mozemstva vma
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUVENTRO

Izbija vsak dan mesec ponedeljke
Naročnina mesecno Lit 18,-
za inostranstvo vključno s »Ponedeljskim Je-
cens Lit 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5. - Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad esca:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Un cacciatorpediniere nemico colato a picco

26 velivoli avversari abbattuti

Comando Supremo. - Bollettino di guerra No. 1183.
Al largo delle coste orientali della Sicilia il sommergibile comandato dal tenente di vascello Alberto Donato da La Spezia ha affondato un cacciatorpediniere nemico.
Gruppi di quadrimotori, scortati da numerose caccia, hanno bombardato varie località della provincia di Napoli, di Avellino e la città di Benevento, dove i danni risultano ingenti.
La zona di Paola (Cosenza) è stata colpita da alcune bombe sganciate da aerei e dal tiro delle artiglierie navali.
Cacciatori italiani e germanici hanno dovunque impegnato le formazioni avver-

sarie abbattendo 17 apparecchi nella regione di Napoli-Salerno e quattro nei dintorni di Avellino, altri quattro velivoli sono stati distrutti dalle batterie contraeree uno dei quali nei pressi di Missolungia (Grecia). Dalle operazioni degli ultimi due giorni quattro nostri aerei non sono rientrati.
Nel cielo di Nisida un ricognitore marittimo, attaccato da sei bimotori americani ne abbatté uno.
Generale Ambrosio.

Le vittime finora accertate per l'incursione su Benevento, di cui al bollettino di oggi ascendono a 70 morti e 203 feriti.

Potopitev sovražnega rušilca

26 sovražnih letal sestreljenih

Vrhovno poveljništvo. Vojno poročilo št. 1183.
Na širokem morju ob vzhodni obali Sicilije je podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Alberta Donata iz Spezie potopila sovražni rušilec.
Skupine štirimotornikov v spremstvu mnogih lovcov so večeraj bombardirale razne kraje v pokrajini Neapelj in Avellino ter mesto Benevent, kjer je povzročena škoda ogromna. Področje pri Paoli (Cosenza) je zadelo nekoliko bomb iz letal in od pomorskega topništva.
Italijanski in nemški lovci so povsod prestregli sovražne oddelke ter so zbili 17

letal v pokrajini Neapelj-Salerno, 4 v okoličavi Avellina, nadaljnje 4 pa so pokončale protiletalske baterije; eno izmed teh letal se je zrušilo v bližini Missolungija (Grčija). S podjetij zadnjih dveh dni se nista vrnila dve naši letali.
V zraku nad Nisido je pomorski izvidnik, ki so ga napadli ameriški dvomotorniki, sestrelil enega napadalca.
General Ambrosio.

Doslej ugotovljene žrtve pri sovražnem potopu nad Benevent, ki ga omenja današnje vojno poročilo, znašajo 70 mrtvih in 203 ranjene.

Junaška borba italijanskih letalcev

Rim, 20. febr. s. Omembe Kr. letalstva v vojnih poročilih zadnje dobe izražajo popolno priznanje žilavosti, borbenosti in požrtvovalnosti, s katero so se italijanski letalci odklovali upirajoč se z vsemi sredstvi in energijami silovitih ofenziv, ki jo je nasprotnik pričel proti Italiji. Sovražnik je z izkoriščanjem pred napadi zaščitene strateške poti lahko razvrstil svoje letalstvo v severni Afriki v širini in globini tako, da je lahko naglo dovažal nad Sicilijo in nad ozemlje polotoka močnega letalske množice. Računal je predvsem s svojo letalsko silo za podpiranje napada, za bombardiranje italijanskih središč in strjeje odpora ter za zaščito in podpiranje svojih sil na kopnem in na morju.
V primeri z izredno premočjo angleško-ameriških sil, obstoječih iz oddelkov najmodernejših letal vseh tipov, je Kr. letalstvo pričelo neenako in junaško borbo, katere so se udeleževali vsi specialni oddelki. Z jakim uporabljanjem svojih oddelkov in z borbenostjo posadke je moglo italijansko letalstvo navzile inferiornosti obvladovati silovite napade nasprotnika in doseči značne uspehe. Med tem ko so bombniki neprestano napadali tovorne ladje na morju in v izkrevaliških, kakor tudi oporišča v severni Afriki in ona, ki jih je sovražnik nato zasedel, so lovski in napadalni oddelki sodelovali v tesnem stiku z italijansko-nemškimi četami, štيتli premikanja in napadali sovražne kolone še potem, ko so se morala naša najsprejeda oporišča umakniti. Naše sile za prestrežanje niso moge preprečiti ofenzivne akcije sovražnika proti našim oporiščem na otoku in na metropolitanskem ozemlju, vendar pa so zadale napadalcem najhujše izgube. Naši lovci so se upirali z neprimerljivo srditostjo sovražnim letalskim napadom, ki so se izvajali z vedno večjimi sredstvi in na vedno bolj nečloveški način. V celotnem udejetvovanju Kr. letalstva so bila zopet na prvem mestu torpedna letala, zlasti s svojimi drznimi nočnimi napadi v ugodni dobi luninega svita proti sovražnim konvojem, ki so pluli do Sicilije ali ob severnoafriški obali. V okviru izgub, ki jih je sovražnik utrpel na morju zaradi delovanja letalsko-pomorskih sil Osj med vso dobo siciliske vojne od izkrcanja do evakuacije, so podatki Kr. letalstva posebno visoki in bolj podedo kakor vsaka beseda, s kakšno vmeo in učinkovitostjo so delovali naši oddelki. Od 10. julija do 18. avgusta je italijansko letalstvo potopilo 2 rušilca, eno bojno edinico nedoločene vrste in 31 trgovskih ladij s skupno 252.000 tonami. Z bombami ali torpedi je bilo poškodovanih 21 križark, 3 torpedovke, 8 izkrevalnih ladij in 3 edinice nedoločene vrste. Trgovskih ladij je bilo poškodovanih 59 s skupno 372.000 tonami. K tem uspehom in k znanim uspehom nad sovražnim letalstvom je treba dodati še izgube, ki so bile zadane sovražniku na kopnem, katerih obsežnost ni lahko kontrolirati. Nadalje je podpora pri izpraznjevalnih akcijah, obstoječa iz zmagovitih borb nad Mesinsko ožino, ki so jih izvajali naši preizkušeni lovski oddelki, kronala udejetvovanje, ki se za letalce ne sme smatrati za zaključeno. Nad otokom in njegovimi vodami letalci še naprej delujejo proti sovražniku ter preprečujejo njegovo akcijo in zlokanjujejo ter ovirajo izvajanje njegovih načrtov.

Eisenhowrovo razočaranje

Stockholm, 20. avg. s. Uspeša evakuacija italijansko-nemških čet in sredstev v Sicilijo še naprej privlačuje pozornost Anglosasov, ki očitno niso pričakovali na tako dobro izvedeno operacijo ter so računali na izredno veliko število ujetnikov in na obilen plen. Sam general Eisenhower je izjavil, kakor poročata angleški radio, da ne more priložiti svojega razočaranja spričo uspeha izraznjevalnih operacij.
Lizbona, 20. avg. s. Angleški mornariški krogi priznavajo, da je anglosaško trgovsko brodovje utrpelo hude izgube pri oskrbovanju čet na Siciliji. Angleški podatki o izgubah se skoraj strinjajo s podatki v poročilih Osj. Izgubo ladjevja že čutijo čete na Siciliji in v Alžiru, katerim zavezniki ne morejo več dovažati zadostne oskrbe. V anglosaških krogih priznavajo, da so računali na visoke izgube, da pa so izgube dejansko za 50 odstotkov višje, kakor so pričakovali.

Priloga gen. inspektorja kaplanov milice

Rim, 19. avg. s. Generalni inspektor kaplanov milice mnsgr. Rubino je poslal kaplanom poziv, v katerem je rečeno, da morajo v političnih spremembah duhovniki in kaplani milice ostati zvesti dobri stvari, ki je stvar domovine, in ljudem, ki jo legitimno v Kraljevem imenu vladajo s plemenitim krščanskim čutom, prav nadalje poziv, moramo zvesto služiti, kajti ne služimo osebam, temveč temu, kar predstavljajo, to je Italiji. V tej resni uri moramo prositi Gospoda, da pomaga Kralju in vladi, katerima je naloženo tako ogromno breme. Moliti moramo in sodelovati na našem področju za blagor naše zemlje, ki nas je rodila, in za krščansko omiko, katere nesmrtna mati je Italija. Povedati moramo našim dragim legionarjem, da se borimo za pravično stvar, za sam obstoj naše domovine, ki jo moramo ljubiti, kajti ljubezen do domovine je Bog zapovedal, in da se je treba v božjem imenu za domovino boriti in če treba tudi umreti. Ljudje in stranke izginjajo, toda Domovina ostane. Glede strank vam priporočam, da se držite daleč od njih, ker v strankah ni poslanstvo kaplanov. Izpodbujamo naše legionarje, da ne upajojo v zmago. Neutrudno opominjajte naše hrabre in dobre legionarje, da potrebuje Italija danes krepkih mišic, mimih živcev, zaupanja in vere.

Dokaz sicilijanskega rodoljubja

Rim, 20. avg. Predstavnik starega siciliskega plemiškega rodu, markiz Paterno di Sessa, je poslal predsedniku vlade Badoglio pismo, polno gorečega domoljubja. To pismo je bilo objavljeno tudi v nekaterih italijanskih listih in govori o tisočletni povezanosti otoka z domovino Italijo, o njeni vedno se očitujoči volji, da ostane v sklopu države ter o davnih parlamentarnih ustanovah, ki jih je sicilsko ljudstvo imelo že najmanj 100 let pred začetkom parlamentarne sistema v Veliki Britaniji. (»Ultime notizie«.)

Brezpuni izgledi za vdor v evropsko trdnjavo

Carigrad, 20. avg. s. Glede bitke na Siciliji naglašata »Tasvirii Efkare«, da je srđit odpor italijansko-nemških čet spričo materialne premoči sovražnika ovrnil in zakasnil sovražne operacije. Težave, ki so jih Anglosasi imeh, kažejo, kakšne še mnogo večje težkobe bi bile v zvezi z poizkusom vdora v Evropo.

Vročina na Portugalskem

Lizbona, 16. avg. s. Val vročine je zajel Portugalsko. V nekaterih krajih je toplo-mer kazal nad 42 stopinj in senci

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

KRALJ IN CESAR SICILIJANCIEM

Plamteča poslanica trpečemu, a ponosnemu ljudstvu s Sicilije

Rim, 20. avg. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je naslovil danes na Italijane velikodušne in močne siciliske zemlje naslednjo poslanico:

V bolečini, ki nas še bolj zbližuje, ste čutili dušo vseh vaših bratov po besedi šefa vlade ter goreči in ganjeni glas vašega najzvestejšega Orlanda, s katerim sem najgloblje doživljal ure bolečine in vere.

Ni še dolgo tega, ko sem hodil po vaših lepih mestih in poljih. Ničesar niste

tedaj zahtevali zase, bratje s Sicilije, silno ljudstvo, ki ne pozna strahopetnosti in ki prezira vsak dvom. Ničesar ne zahtevate danes. Doživljal sem z vami v teh dolgih dneh trpljenja večkrat isto pot, ganjen občudujoč vašo junaštva. Zopet sem videl vašo odnošanje muke izsušena lica, vaš v razžaljeni žalosti ponosni pogled. Slišal sem glas vaše duše, ki je tudi moj glas, čutil vaše muke, ki so tudi moje!

Italijani, bratje s Sicilije! Vaš Kralj vam je vedno ljubeče blizu. Prvi je med vami v občutenju vaših bolečin, prvi med vami v močni veri v neizbežno vstajenje naše velikodušne in silne zemlje, ki je vedno zvesta monarhiji in moji hiši, vedno in za vedno najljubljenejša bitje te naše nesmrtni Italije, ki jo rane mučijo, toda nikoli ne pobijejo.

Vittorio Emanuele.

Z vzhodnega bojišča

Uspešni nemški protinapadi ob Miusu in južnozahodno od Bjelgoroda - 154 sovjetskih tankov in 68 letal uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega štapa, 21. avg. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Ob Miusu in na področju južno in južnozahodno od Bjelgoroda se nadaljujejo močni sovjetski napadi, ki pa so se vsi zrušili z velikimi izgubami sovražnika. Zanosni protinapadi brzih oddelkov vojske in orožja SS so omogočili vdore globoko v sovjetsko zaledje.

Tudi na bojnem področju južnozahodno od Vjazme, pri Staraji Rusi in južno od Ladoskega jezera so naše čete zavrnile vse boljšejske poskuse za prodor. Večraj je bilo na vzhodni fronti uničenih 154 sovjetskih oklopnih voz.

Letalstvo je napadalo predvsem ob Miusu in na bojišču pri Bjelgorodu sovražnikove izhodisčne postojanke, zbirališča oklopnih voz, topniške postojanke in dovozne kolone ter je uničilo samo v južnem odseku vzhodne fronte v letalskih borbah 68 sovražnih letal.

Na obalnem področju pri Neaplju so nemški lovci sestrelili iz sibih sovražnih letalskih oddelkov 14 letal.

V času od 11. do 20. avgusta so sestrelile pomorske oborožene sile skupno s protiletalskim topništvom tovrstnih ladij in vojne mornarice 34 sovražnih letal.

Največja materialna bitka vseh časov

Sovjetska vojska je utrpela že doslej nenadomestljive izgube v moštvu in materialu

Berlin, 21. avg. s. O položaju na vzhodni fronti piše vojaški sodelavec DNB: Sovjeti še naprej dovažajo iz zaledja in notranjosti nove divizije in brigade tankov in nove topniške polke ter jih mečejo v žrelo ogromne bitke, ki postaja bolj kakor kdaj bitka potrebnih in mehaničnih sredstev, celo največja bitka vojnih potrebščin, ki jo beleži zgodovina. Večraj je sovjetska vojska dosegla vrhunec svojega napora, ta dan pa je bil obenem za boljšejske tudi dan poraznih neuspehov, kajti nemško vojno poročilo javlja, da je bilo uničenih ali izločenih iz borbe nič manj kakor 486 sovražnih tankov.

Novo sovjetsko taktično napadanja s skupinami tankov in uporabe drugih mehaničnih sredstev po silovitem topniškem ognju je večraj izvajalo boljšejsko poveljništvo zlasti v odseku Miusa in na področju Izjuma. Silovitost nemških sredstev, zlasti novega obrambnega orožja, je preprečila vse sovražne poizkuse in prisilila boljšejske k umiku.

V odseku Bjelgoroda se bitka nadaljuje z nespremenjeno silovitostjo. Nemške divizije so tu v hudi borbi, kajti sovražno poveljništvo skuša doseči uspeh za kakršno koli ceno. To pojasnjuje, zakaj so prav v tem odseku izgube sovražnika tako posebno hude.

Spričo sedanjega stanja, piše nadalje sodelavec nemške poluradne agencije, ni mogoče predvideti konca gigantske bitke na vzhodni fronti. Najbolj skromni računi pa kažejo, da so Sovjeti od pričetka poletne ofenzive izgubili 14.000 tankov in nad 5000 topov. Če upoštevamo, da je ofenziva v mesecu februarju in v mesecu marcu v loku Orla stala Sovjete 1061 tankov in 485 topov in da so izgubili 10.494 ujetnikov in imeli okrog 150.000 mrtvih, sledi iz tega sorazmerno, da je v sedanjih fazi vojne na vzhodu sovražnik izgubil v celoti 1.250.000 mož in pripadajoče potrebščine. Predvideti je torej, da bo v prihodnjih ted-

nih izguba tolikih dragocenih čet in tehničnega orožja imela občutne posledice.

Sodelavec DNB zaključuje, da so nemške izgube razmeroma majhne in da je fronta branilcev ostala z izjemo neznanega skrajšanja nemških čet na področju Orla in Bjelgoroda v celoti nespremenjena.

Sovjeti izčrpavajo svoje zadnje rezerve

Berlin, 21. avg. s. V potrdilo dejstva, da sovjetsko poveljništvo postavlja vse na eno karto, samo da bi doseglo kak odločen uspeh, preden se prične deževje, objavlja mednarodna obveščevalna agencija izjave nekoga sovjetskega polkovnega poveljnika, ki je bil ujet pri Bjelgorodu. Po priznanjih tega oficirja je bil obrok hrane za sovjetske vojake v specialnih službah že trikrat zmanjšan v nekaj tednih. Promet je v Sovjetski zvezi naravnost katastrofalen. V zaledju ogražajo številni dezertjerji ceste in železnice, da bi se polastihi živeža. V tovarnah delajo pretežno nad 60 let stari ljudje, najčeste pa ženske in otroci, tudi taki od 10. do 15. leta. Navzic slabi prehrani morajo delati do 12 ur na dan. Vse prebivalstvo mškega spola od 16. do 60. leta je pod orožjem, razen članov komunističnih družb in GPU. Večbina doba za rekrute je bila skrajšana na štiri do šest tednov. Samo vojaki tankovskih skupin in drugih mehaniziranih oddelkov se dalje časa vežbajo, vendar tudi ti ne dlje kakor 4 mece.

Anglosaški letalski napadi na francoska mesta

Pariz, 20. avg. s. Angleško in ameriško letalstvo je zopet bombardiralo razna francoska mesta kakor Lille, Abbeville, Dieppe in Saint Omer. Posebno prizadet je bil Lille kjer so bombe ubile 30 ljudi, 100 pa hudo ranili. Ameriška letala so bombardirala kraje v južni Franciji. Med prebivalstvom je bilo 40 smrtnih žrtev in 100 ranjenih.

Težavna anglosaška sporazumevanja o drugi fronti

K pšvetom v Quebecu bo menda moral priti na pomoč tudi general Eisenhower

Buenos Aires, 21. avg. s. Iz poluradnega vira v Quebecu poročajo, da se bodo razgovori med Churchillom in Rooseveltom zaključili prihodnji torek. Ta vest je v zvezi z neznanom, da bo Roosevelt prebil prihodnjo sredo v Ottawi. Neki visoki funkcionar je izjavil, da sta imela Roosevelt in Churchill razgovore do petka jutraj. Popoldne sta se lahko nekoliko odpočila. Funkcionar je naglašal, da to še ne pomeni, da so sklepi že formulirani, ter je dodal, da sta oba državnika popolnoma soglasna v vseh glavnih vprašanjih.

Ženeva, 20. avg. Roosevelt in Churchill nadaljujeta svoje razgovore v Quebecu. Edenov prihod na konferenco pomeni po mišljenju britanskega tiska, da se na tem sestanku ne razpravljajo samo o strateških zadevah, marveč tudi o političnih. Vesti, ki so prodirle v tisk, so zelo skope in so po večini bolj domneve kakor zanesljive informacije. Ameriški britanski in kanadski novinarji, ki so prihili v Quebec, močno obžalujejo, da se je sestanek obdal s pravo pregrado tajnosti, ki ne dopušča pravih razprav o razgovorih Churchilla in Roosevelta. Pritožujejo se tudi nad izredno strogotostjo cenzure. Zaradi tega je treba vsa novinarska obvestila sprejemati z mnogo previdnostjo. Res je menda le toliko, da razpravljajo v Quebecu o političnih in vojaških vprašanjih, v podrobnostih pa so poročevalci navezani samo na slutnje in domaneve.

Agencija Reuter zagotavlja, da pričakujejo v Quebecu tudi generala Eisenhowera, da bi dal svoj pristanek na velike odločitve glede načrto, ki so jih izdelali anglosaški vojaški strokovnjaki pred sestankom obeh vodilnih osebnosti. Glavna odločitev bi bila morda ta, da bi se odobrili načrti, ki sta jih Churchill in Roosevelt izdelala v Hyde-parku glede napada na evropsko celino preko Rokavskega preliva. Pri tem bi šlo za izkrcanje ameriških in britanskih čet v velikem slogu, za izkrcanje, ki bi imelo poleg vojaškega pomena tudi političen namen največje važnosti. Angležem in Američanom bi šlo pri tem za to, da zadovoljeje nujne zahteve Rusov po otvoritvi druge fronte, ki naj bi olajšala nemški pritisk na ruski fronti. Seveda vse te domneve nimajo nikakršne uradne ali vsaj poluradne potrditve in ni izključeno, da je vse to pisanje samo del »živčne vojne«, ki jo vodi anglosaška propaganda proti Nemčiji in proti Italiji.

Roosevelt in Churchill sta tudi to pot, kakor na prejšnjih konferencah, pred nujnostjo otvoritve druge fronte. Eisenhower, čigar staljšje je močno okrepil uspeh na Siciliji, javlja, da je pripravljen napasti celinsko Italijo, Quebec pa naj odloči smer napada. Prišel bi v poštev tudi napad na sredozemsko obalo Francije, toda pred tem bi bilo treba zavzeti Sardinijo in Korsiko, kar nikakor ne bi bil majhen napot, možno

Pa je tudi, da bi se izvršil napad v smeri proti Balkanu.

Na konferenci v Quebecu so tudi predvajali film o vojaških operacijah, predstavljal pa je smelo prisostvovati le kakih 30 visokih častnikov britanske, kanadske in ameriške vojske. Zanimanje za ta film je bilo tako veliko, da je morala vojska zavračati množice civilnega prebivalstva, ki so hotele na vsak način videti v dvorano ter prisostvovati predstavi.

V Angliji so deležni ostrih kritik politik, češ, da niso znali politično izkoristiti doseženih vojaških uspehov. Tako piše generalni major Fuller, ki je vojaški sodrnik raznih londonskih listov, pod naslovom »Beseda političnim prijateljem«, da je formula o brezpoznoji predaji, sprejeta v Casablanci, bila največja neumnost, ki so jo napravili zavezniki od začetka vojne do danes. Kakor poročata londonski dopisniki »Basler Nachrichten«, v Quebecu že spoznavajo, da je vsakakor nekoliko resnica na Hoovrovih besedah. (»Le ultime notizie«.)

Stockholm, 30. avg. s. List »Express Telegraph« piše: Anglija in Amerika stojita pred hudi problemom. Odnosi s Sovjetsko zvezo so izredno prisrčni in prijateljski. Konferenca v Quebecu skuša rešiti problem na ta način, da bo kaj pomagano Sovjetski Rusiji, gotovo pa je samo to, da druga fronta še ne funkcijonira. Neki švedski list dodaja: V Moskvi hočejo doseči prevladujoč vpliv nad vso Evropo. Iztegujejo svojo roko, da bi lahko potolkli vse svoje žrtve.

Svarilo iz Turčije

Carigrad, 20. avg. s. Vest, da naj bi bile med Churchillom in Rooseveltom razgovorom določene bodoče meje južnozahodne Evrope, namreč Balkana, je napravila neugoden vtis v turških krogih. Tisk tolmači te vtise in odločno napada konferenco v Quebecu, označujoč jo za preuranjeno in površno. Uvodnik lista »Tasvirii Efkare« naglašata težkobe, ki jih je treba rešiti glede balkanskih vprašanj, katere označuje za pravcati vzrok obeh zadnjih svetovnih vojn. Komentirajo prisostnost balkanskih zastopnikov na konferenco v Quebecu, piše list, da ne zadošča sodelovanje nekaterih zastopnikov balkanskih držav, če se hoče resno rešiti balkansko vprašanje, kajti meje lahko določijo samo tisti, ki meje imajo. Vskak drugačen sklep ne bi bila boljše rešitev dosedanjih poizkusov, temveč samo vir novih sporov. List »Džumhuriyet« smatra sklepe v Quebecu za prenaplajene, ker ne upoštevajo mnenja prizadetih držav in Rusije. List poudarja nadalje, da obstoje še drugi težki problemi, ki jih je treba rešiti pred balkanskimi, kajti nesmiselno bi bilo postaviti vprašanja pomena druge vrste pred vprašanja, ki so najvažnejša. Predvsem je potrebno, da zavezniki premagajo Nemčijo. Drugič je potrebno, da odločijo za primer zmage o usodi, ki je namenjena Nemčiji. Clankar nato obširno dokazuje utopijo načrta za razkosanje Nemčije, kajti s tem bi bila Evropa vržena v oblast Rusije in bi bila izpostavljena vdorom z vzhoda. List zaključuje, da je določevanje balkanskih mej vsakakor preuranjeno.

Novi rimski guverner

Rim, 21. avg. s. Guverner Rima knez Gian Giacomo Borghese je podal ostavko na svoje mesto, ki jo je notranji minister sprejel, ter mu obenem izrekel živahno zahvalo za njegovo dosedanje plodonosno udejetvovanje. Tudi podguverner dr. Carlo Manno je podal ostavko, ki je bila takisto sprejeta. Za izrednega komisarja na guberniju je bil imenovan vitez velikega križa senator dr. Ricardo Motta.

Laval o izpolnitvi obveznosti do Nemčije

Pariz, 20. avg. s. Min. predsednik Laval je govoril vladnim delegatom za obvezno delo iz raznih pokrajin Francije in je dejal, da je absolutno potrebno, da se vse obveznosti francoske vlade do Nemčije izpolnijo. Laval je odredil podrejenim, naj podvzamejo vse potrebne ukrepe, tudi najstrožje, za izpolnitev vladnih odločb.

Španci zunanji minister poroča generalu Francu

San Sebastian, 20. avg. s. Španski zunanji minister grof Jordana je odpotoval v Pazo de Meiras, kjer prebiva general Franco. V prejšnjih dneh se je Jordana razgovarjal z maroškim Visokim komisarjem o vprašanjih maroškega protektorata.

Ameriške izgube

Buenos Aires, 20. avg. s. Vojni obveščevalni urad v Washingtonu objavlja, da je po uradnih ugotovitvah od pričetka vojne padlo 18.787 vojakov, ranjenih je bilo 24.423, ujetih 23.785, pogrešani pa jih 31.029. To so izgube močanice in vojske.

Rimski živalski vrt in vojna

Iz Rima poročajo listi zanimive reči o življenju v odročnem živalskem vrtu v sedanji vojni. Živalski vrt je na Monte Pincio, ima krasno lego in je v odličnem urejenju. Preživljanje zveri na je v vojni vse prej nego lahko. Odrasli lev požre za dan 5 do 6 kg mesa, katerega je zaradi vojnih razmer težko dobiti.

Pa tudi živali, katere krmijo s senom povročajo težave. Suhaga sena je znenkrat še dovolj na razpolago, toda detelje in svežih trav primanjkuje ter se morajo živali zadovoljiti pač s tem, kar je mogoče dobiti v vojnih razmerah.

Vojna je za nekatere živali prav trdna preizkušnja. Trdo je na primer s tulni. Ti živijo samo od svežih rib in ker jih ni mogoče dobavljati sproti v zaželeni meri, je več tulncv v rimskem živalskem vrtu poginilo. Med živalmi, ki jim usoda danasnega časa ni mila, so tudi žirafe. Živalski

vrt in Rimu je imel na razpolago dva primerka, od katerih je samica Aca poginila. Tudi s tropskimi pticami so velike neprijetnosti. Po drugi strani pa je dotedanja izkušnja prikazala, da se papige, opice, antilope, kamele, kenguriji in hijene navzlic skrajni prehrani dobro držijo in kažejo veliko odpornost.

Med vrstami zverj je nastalo precej vrzeli. Nekatere so poslali drugam, druge so morali ubiti. Predvsem so odstranili iz živalskega vrta več levov, tigrov in leopardov, ki so zdaj v nekem zoološkem oddelku v okolici Salsomaggioreja.

Kadar se v Rimu oglasi letalski alarm, nastopijo vselej oddelki obojestranskih strelcev, ki imajo nalog, strogo paziti na kletke zveri. Strelcem je narečeno, naj ne prestopajo motrijo živali, da se ne bi preveč vznemirile. Pri zadnjem letalskem napadu je drobec letalske bombe zadela neko čapljico, ki je obležala na mestu mrtva.

Najvišje cene na živilskem trgu

Z odlokom VIII-2 št. 364-17 je Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino dne 20. VIII. t. l. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka, 23. avgusta t. l., zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Zelnate glave 2 liri; kislje zelje 4 liri; kislje zelje 2.50; ohrovt 3; domača cvetaka 3.35; kolerabice 2; nova repa brez listov 2 liri; rdeča pesa brez listov 3; radič 3.70; glavna solata 3.20; endivija 3; špinaca 3.30; grah 3.60; stročji fižol 6.15; rdeča in bela redkica 3; bučke 3.70; buče 2; kumare 2.90; kumarice za vlaganje 30 komadov na kilogram) 6 liri; kumarice za vlaganje (125 kom. za kilogr.) 9 liri; novi krompir 2.40; rabarbara 4; šopek zelenjave za juho 0.50; peteršilj 4; nova čebula 2 liri; solata 4; paradizniki 2.60; zelena paprika 3.60; korenje brez zelenja 3 liri; novi česen z zelenjem 4.50; osnaženi hren 4 liri; borovnice liter 3.50; liter gozdnih rdečih jagod 10; liter robidnice 6; kilogram malin 10; namizna jabolka 4.75; jabolka za kuhno 3; hruške I. vrste 4.20; hruške II. vrste 3; domače breskve 4.60; liter hrišček 4; kilogram jučkov (čisto in zdravo blago) 12 liri; jajca 2.50 komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozarjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 14 na rume-nem papirju.

Cenik za zdravilne specialitete in zdravilne droge

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941, št. 291, pretvorjenega v zakon dne 27. aprila 1943, št. 385, glede na navedbo z dne 2. decembra 1941, št. 167, o ustanovitvi komisije za revizijo in dopolnjevanje cenik zdravil in glede na predlog te komisije z dne 31. julija 1943, št. 6. odreja:

1. Cene za spodaj navedene zdravilne specialitete se določajo za prodajo občinstvu takole:

a) Proizvodni tvrdke Lekarna mr. ph. Bahovec Leon v Ljubljani: Carboncon, skatlica 100 tablet po 0.40 g, lir 20.—; Debelin, vrečica praška po 125 g, lir 10.—; Dolorex, skatlica 2 tablet po 0.50 g, lir 2.50; Dolorex, skatlica 10 tablet po 0.50 g, lir 10.— b) Proizvodni tvrdke Farmaceutični laboratorij Bulc Franc, družba z o. z. v Mimi: Janja, medicinsko mlo, kos lir 16.—; Praška domača mast, mazilo, skatlica 25 g lir 12.60. — c) Proizvod tvrdke Kozmetični laboratorij Cotic R v Ljubljani: Radio balzam prof kurjim očesom, S. št. 6032/37 lir 8.—. — d) Proizvodni tvrdke Isis d. d. za industrijo in promet z drogami in kemikalijami v Ljubljani: Eucalcin, zrnca, skatlica 100 g lir 30.40; Interphan injekcije, skatlica 5 x 5 cm³ lir 39.15; Tonocardin kapljice, steklenička 10 cm³ lir 23.20; Tonocardin injekcije, skatlica 5 x 1 cm³ lir 30.40. — e) Proizvod tvrdke Neochemia, laboratorij kem. tehn. proizvodov v Ljubljani: Antiseptično medicinsko mlo, kos lir 13.—. — f) Proizvod tvrdke Orion, kemično-inični laboratorij v Ljubljani: Antiseptično medicinsko mlo, kos lir 13.—. — g) Proizvodni tvrdke Emerk Zelinka v Ljubljani: Angelika, medicinsko aromatično vino, steklenička 1 l lir 61.15; Marco Polo, medicinski aperitivni liker, steklenička 1 l lir 148.—.

2. Saharinu, ki ga proizvajata tvrdki Isis d. d. za industrijo in promet z drogami in kemikalijami, ter Sahus d. d., kemično-farmaceutični zavod, obe v Ljubljani, se določa za prodajo občinstvu cena skatlice 7 g z lir 12.—.

3. vsebuje prodajno ceno za zdravilne droge na debelo franko postaja Ljubljana in vsestvi zaobalo za kg (sledi točen seznam drog).

Vse te droge morajo biti prvovrstne. Droge z navedbo »Ph. J. 1933« morajo povsem ustrezati zadevnim, sedaj veljajočim predpisom »Pharmacopea Jugoslavica 1933«.

4. vsebuje cene za zdravilni materij z a prodajo občinstvu, in sicer za hidrofilno vato, za hidrofilne tkanine in za obveze.

5. Kršitelji določb te naredbe o cenah se

KRALJICA KARIBOV

Zato je poslal Morgan v jamborne košbe stalne straže, sestojee iz več mož, oskrbljenih z močnimi daljnogledi, ter dal razpeti vsa, tudi pomožna jadra, in nabiti topove. Zakrenil je ostro proti severovzhodu, da bi se ognil sovražnih ladij ob obali. Ta vožnja je bila ena najslabljih vožnj v celotnem vojniški karieri, ki se je kasneje kot pomorski in vojskovodja ovenčal s tolikšno slavo.

»Folgore« je skoraj neopažena plula mimo križark, ki so stražile Havano, in zlahka ušla velikim ladjam, ki jo je poskusila zasledovati.

Dva dni pozneje je Morgan mahoma zavil proti jugu in ustavil ladjo kako tri milje od Cardenas, skoraj ob vzhodu širokega zaliva, ki ga tvorita rta Hicanos in Cruz del Padre. Iz opreznosti se ni maral preveč približati obali, da ga ne bi presenetila kaka ladja, ki bi prišla od zunaj.

»Zdaj gre za te, ali je Alhambra?« je v pristanišču ali še na morju? je rekel nadporučnik Hamburgzanu.

»Bistvo ni nič imam,« je Stiller odvrnil, »a v zalivu ne vidim nobene ladje.«

»Predaleč smo še, in zarezava v obali je globoka!«

»A kako bi vedeli, ali Alhambra tu?«

»Stvar je preprosta! Trdnjavo obišči-mo!«

»Toda Španci? Pravijo, da so celo manjše utrde tako dobro obojene.«

»Teh se moramo oginiti! Zdej je ura sedem,« je rekel Morgan in se ozrl po soncu,

Posebno pa opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah navedeno prodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa površina mora biti osmažena in oprana vendar pa ne več mokra ali namočena, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene na vsem v ceniku navedenemu blagu ne samo na Vodnikovem in Pogacarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Blago, ki so bile cene zanj objavljene v prejšnjih maksimalnih cenikih in jih sedaj ni v ceniku, se mora prodajati po prejšnjih cenah kakor ob isti letni dobi lanskega leta, če ni bilo za isto blago s posebno odločbo Visokega komisariata — odsek za določanje cen — odobrena drugačna cena.

Ponavljamo, da imajo prodajalci na drobno dolžnost na blago postaviti listič z enotno ceno in kakovostjo blaga.

Ta cenik mora biti obojen na vidnem prostoru tako v trgovinah na debelo kakor tudi v prodajalnah na drobno. Cenik se daje v mestnem tržnem uradu po 20 centezimov.

Kršitelji predpisov tega cenika bodo kaznovani po naredbah z dne 26. januarja 1942 št. 8 in z dne 25. novembra 1942 št. 215 ter po naredbi z dne 12. marca 1941 N. s. št. 358.

kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942, št. 8, in z uporabo določb naredbe z dne 25. novembra 1942, št. 215, z zaporom do dveh mesecev in v denarju do 5000 lir.

Čl. 6. Ta naredba stopi v veljavo od dne objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1943.

Visoki komisar Giuseppe Lombassa

Iz Srbije

Letina v Srbiji je zadovoljiva. Podrobneje poročajo iz Čačka. V južnozapaadni Srbiji gre mlačva h kraju. Žita je dovolj, kakovost boljša ko lani. Jabolka, hruške in slive so dobro obrodile. Pozne slive obeta rekordno letino. Tudi vinogradi se dobro držijo.

O madžarskem šolstvu v Srbskem Banatu poroča »Magyar Orszáy«, da se dobro razvija. Podrejeno je posebnemu madžarskemu nadzorniku. Madžari imajo 28 otroških vrtec, 86 ljudskih šol, 6 gimnazij, trgovsko šolo in mešarsko šolo.

O nemški narodnostni skupini v Banatu in Srbiji poroča »Donauzeitung«, da je imela predlanskim 64 novih javnih knjižnic. Lani so na novo ustanovili 28 krajevni knjižnice, letos pa 8. Tako je zdaj skupno 150 nemških knjižnic, med katerimi je največja v Vršču, ki šteje 60.000 knjig.

Skladnišča turščice urejuje v Srbiji da se zagotovi prehrana ljudi in živali. Skladnišča bodo v večjih krajih in bodo obsegala 50.000 ton turščice. Gradnja žitna centrala, ki je najela pri Hipotekarni banki 120 milijonov dinarjev posojila, katerega bo vračala iz tekočih dohodkov.

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je danes za vedno zapustila v 74. letu starosti naša dobra in srčno ljubljena žena, mama, stara mama, tašca in teta, gospa

MARIJA REPOVŽ roj. MARN

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 22. avgusta 1943 ob 5. uri popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah k Sv. Križu.

Ljubljana, Zagreb, dne 20. avgusta 1943.

Zalujoči: JERNEJ, mož; LEOPOLD, sin; **MARIJA** poroč. KERNČ, hči — in ostalo sorodstvo

Gospodarstvo

Samovoljni anglo-ameriški valutni ukrepi na Siciliji

Londonski »Economist« je t dni razpravljal o gospodarskih možnostih anglo-ameriških zaveznikov na Siciliji in je prišel do zaključka, da bo ta otok čisto z gospodarskega stališča povzročil Britancem in Americanom precej skrbi, predvsem zaradi tega, ker obstajajo znatne uvozne potrebe glede premoaga, lesa, umetnih gnojil in raznih živil. Anglija sama proizvajajo prenog komaj za lastno potrebo. Za prevoz premoaga na Sicilijo pa bo potrebna ladjska točaža, ki je le v majhnem obsegu na razpolago, spričo okolnosti, da je razpoložljiva tonaza rekvirirana za oskrbo angloameriške vojske. Prav tako povzročajo skrbi vnočenje siciljskih izvoznih preiskov (vina in južnega sadja) spričo okolnosti, da za tako blago zopet niso na razpolago potrebne ladje. Niti iz Španije in Portugalske se ne more zaradi pmanjkatnje ladij tako blago, ki je sicer Angliji zelo potrebno, prevažati v Anglijo.

Predvsem se pa londonski »Economist« peča s pristilnim tečajem, ki so ga uvedli v Siciliji v višini 1 funt = 400 lir odnosno 1 dolar = 100 lir. Celotno v londonskih finančnih krogih smatrajo, da je ta tečaj absurdno visok. Londonski list »Financial News« poudarja, da je bila že ob zasedi Libije storjena velika pogreška, ko je bil določen tečaj 480 lir za funt. Ta pogreška se sedaj v Siciliji ponavlja. »Financial News« se pripominja, da bi se lahko določitev takega tečaja spravila v zvezo z namenom finančno izkoristiti deželo. Gotovo bi bilo bolj priporočljivo, določiti za sicilsko prebivalstvo ugoden tečaj, če naj se prebivalstvo pridobi. Kot opravilico navajajo angleški listi, da so o tem odločili generali v popolnem nepoznanju finančnih stvari. Ze ob priliki določitve tečaja v Libiji so stališči poslanec v angleški spodnji zbornici vprašanja zakladnemu ministru, ki se je odgovoril izogniti češ da bodo ob izkrcanju v evropskem delu Italije bolj upoštevali razmere kupne moči in stroške obljube pa niso držali in se zdi, da so odločili oni, ki so hoteli omogočiti za sedbeni vojski cenene nakupe v zasedeni deželi.

Podobno razočaranje so povzročili Anglo-ameriški že lani v Francoski severni Afriki, ko so določili tečaj 300 francoskih frankov za funt, odnosno 75 francov za dolar, čeprav je še takrat obstojal angleško-ameriško-francoski sporazum o trdnji relaciji med frankom, funtom in dolarjem, in sicer v višini 43.80 franka za dolar in 176.30 franka za funt. Angloameriški so bili takrat glede na upravičeno kritiko primorani spremeniti prvotno določeno tečaj na 200 francov za funt, odnosno 50 francov za dolar, s čemer pa niso bili zadovoljni Francozi, saj je nadalje veljal v francoskih kolonijah pod oblastjo de Gaullea tečaj 176.30 franka za funt in 43.80 franka za dolar.

Gospodarske vesti

— Benicni, petrole, klij, šelak in parafin za podzelske obrtnike. Pokrajinski svet korporacij je dodelil obrtniškim poverjenostvom zunaj Ljubljane benicni, petrole, klij, šelak in parafinovo olje kot pomožno sredstvo, da ga razdelje med upravičene člane. Opozarjajo se obrtniki iz krajev zunaj Ljubljane, ki so upravičeni za prejem teh predmetov, da se pravočasno prijavijo pri pristojnih poverjenostvih zaradi upoštevanja pri razdelitvi. Obrtniki iz Ljubljane in bližnje okolice prejemaajo bene za šelak in parafinovo olje na posebno pismeno prošnjo, ki jo je treba vložiti pri Pokrajinskem svetu korporacij najkasneje do 1. septembra t. l. Prošnje, ki so to že storili, se bodo upoštevali ter dobe o dodelitvi pismeno obvestilo.

— Seznanj davčnih osnov ključavničarjev, elektroinstalaterjev, ilvarjev, kovinobrucev, dimnikarjev, mlarn, izdelovalcev predmetov iz roževine, glabljarjev, pralnic, izdelovalcev kipov, štukatorjev, kemičnih čistilnic, izdelovalcev drož, ključev, bandadžstov, zlatarjev, urarjev, vulkanizerjev, pečatarjev-graverjev, galvanizerjev, nožarjev, piljarjev in pasarjev, bodo razgrnjeni do 1. IX. t. l., seznanj davčnih osnov brivcev, frizerjev in pedikerjev pa do 2. IX. t. l. v mestnem odpravnstvu v III. nadstropju magistratske hiše za Robbovill vodnjakom.

— Iz trgovskega in zadržnega registra. Pri Gozdnih industriji Radoba, družbi z o. z. v Ljubljani, je bil izbrisan poslovodja o. v. Domenico Cilent, industrialec, Fiume, vpisan pa novi poslovodja Giovanni Pavella, trgovec, Fiume. — Pri Mokronoški tovarni usnja, družbi z o. z. v Mokronogu, je bilo vpisano, da se je s sklepom izrednega občnega zbora z dne 2. avgusta t. l. zvišala osnovna glavnica od 38.000 na 1.000.000 lir. Obenem je bila spremenjena družbena pogodba. Besedilo firme se odslej glasi: Savel Kalin, tovarna usnja, družba z o. z. Obratni predmet pa je odela izdelovanje vsake vrste usnja in usnjnih izdelkov, strojnih pripomočkov in taniških izvelčkov, obrat parne žage, elektrarne in mlina. — Pri Bolniški podporni združbi nemeščev mestne občine in Mestne hranilnice

Ljubljanske so bili izbrisani člani upravnega odbora: Ciril Rode, Joahim Gasperšič, Dominik Čebin, dr. Anton Milavec in Franc Novak, vpisani pa so bili: Stane Flegar, mestni pisarniški oficijal, inž. Dušan Gregorka, mestni strojni komisar, dr. Leopold Groselj, finančni višji komisar, Josip Hribar, vodja trobarinskega linjskega urada in Viktor Lapajne, uradni Mestne hranilnice. — Pri Konzumnem društvu Vič v Ljubljani je izbrisan član upravnega odbora Jakob Kastelec, vpisan pa je Albina Gorkič, posestnica na Glincah. — Pri Gospodarskem društvu, nabavni in prodajni združbi na Vrhniki, so bili izbrisani člani upravnega odbora: Janez Irena, Anton Kržmanec, Franc Roda in Franc Kunstelj, vpisani pa so bili: Marijan Maroit, posestnik in posestnik na Verdu, Drago Hren, posestnik na Vrhniki, Jakob Pišek, posestnik v Bekah in Jože Košir, posestnik v Veliki Ligojni. — Izredno povečanje nemške proizvodnje lanu in konoplje. V zadnjem desetletju je Nemčija v interesu samooskrbe v izrednem obsegu povečala svojo domačo proizvodnjo lanu in konoplje. Kulturna površina za lan, ki je znašala leta 1933, komaj 4900 ha, se je lani povzpela na 109.000 ha. Pridelovalna površina za konopljo pa se je dvignila od 211 na 24.000 ha. Medtem ko so v prejšnjem stoletju pridelovali lan in konopljo v južni Nemčiji, so sedaj prenesli to proizvodnjo v severno Nemčijo in sicer na močvirnata področja, kjer so doslej prave uspehe. V zadnjih letih pa so razširili proizvodnjo lanu in konoplje tudi v zasedeni vzhodnih deželah.

Božite previdni pri gobah!

Zamenjava dobrega seigana s strupeno usločenko je lahko usodna

Že lani se je v Ljubljani primerilo več zastrupljenj z gobami. Kolikor nam je znano, zastrupljenja sicer niso zahtevala smrtnih žrtve, toda več oseb se je moralo zdraviti tudi v bolnišnicah.

Vsa zastrupljenja je povzročila goba usločenka ali upogjenjka (latinsko entoloma lividum, nemško Verboegerer Rötling). Ki jo je pokojni prof. Sinkovič imenoval rana zvončarka (srbohrvatsko vlovasta rudoliska).

Nabiranci so zamenjavali to strupenjačo z užitim ciganom (negrabančni luskar, slanovec, mrazovec, lat. rozites caperata, pholiotia caperata, nem. Reifpilz, Zigeuner, Gerunzelter Schilling). Prodajalke so to okusno gobo popolnoma napačno krstile za »šampinjone«.

Strupenjača usločenka raste istočasno (avg.—oktobar) in na istih krajih, to je v listnatih gozdovih, pod grmovjem in prasto in je mlačno strupena. Za manjša količina zažute gobe povzročijo močno bljuvanje in drisko, večnevne hude bolečine v želodcu in glavobol.

Obe vrsti gob se že sedaj dobijo posamezno. Brezdvomno bodo tudi letos prinašali nepoučeni — ali celo brezvestni — nabiratelji z užitim ciganom tudi to strupenjačo na trg, ozir. do blokov, kar je še usodnejše, ker tam navadno ni strokovnjega pregleda.

Zapomniti si je treba vidne razlike med obema gobama. Užiti cigani je v mladosti zavil v »vilkato kopreno vijoličaste barve. Pozneje je klubok slamnate barve in po vrhu fino kosmičast kakor s slano orosen (od tod ime slanar, mrazovec). Cigan ima na kccenu vedno kožnat obroček (manžet), dočim strupena usločenka nima nikoli takega obročka, pač pa je kocen — posebno pri doraslih gobah — skoraj vedno bolj ali manj zapognjen (od tod ime usločenka ali upogjenjka.) To so glavni znaki za razlikovanje med obema gobama. A. B. št.

KRIŽANKA

1	2	3	4	5	6
	7	8			
9		10		11	
	12		13		
14	15	16	17	18	
	19		20		
21		22	23	24	25
	26		27	28	
	29		30		

Vodoravno: 1. vrtni in poljski pridelek; 4. uplahnitev, nazadovanje; 7. žensko ime v italijanski obliki; 9. vrsta žita; 10. oblika glagola žditi; 11. vzklík; 12. nikalni veznik; 13. znak za prvo; 14. kakor; 15. železov oksid; 18. učenje; 19. naslonica; 20. plavkova mera; 21. prelog; 22. žensko ime; 24. vzklík; 26. kraljica moškega imena; 27. kakor; 12. in 14.; 29. star latinski pčezdar; 30. veznik, arabsko možko ime.

Navpično: 1. domača ptica; 2. znak za prvo; 3. afriško mesto in dežela; 4. krasna reka; 5. veznik; 6. učencec; 8. italijanski veznik; 15. vrsta zemlje; 17. prvina (uporabljajo jo zlasti kot razkužilo); 18. nam meri časa; 21. pritrilnica; 22. kakor; 29. vodoravno; 23. žensko ime; 25. konje poganja; 26. kakor; 26. vodoravno; 28. italijanski spoinik.

Rešitev križanke od 19. avgusta

Vodoravno: 1. tul, 3. rak, 5. Re, 7. ara, 9. il, 10. arisan, 11. prekija, 14. neppisno, 20. nos, 21. Nil.

Navpično: 1. tur, 2. periskop, 4. kol, 6. en, 7. ar, 8. As (arzen), 9. in, 12. in, 13. no, 15. en, 16. po, 17. Os (mij), 18. in, 19. Si(licij).

S kakšno brzino se drobi steklo?

Ena izmed zadnjih raziskav o brzinah se je nanašala na brzino, s katero se drobi steklo. Da bi to točno ugotovili, so s filmsko kamero posneli krogi iz pušk, ki prebijajo šipo. Svetlobo za te posnetke so dale električne iskre, ki so si sledile z visoko frekvenco, tako da so omogočale do 200.000 posnetkov na sekundo. Tako so dognali, da se drobite stekla razširja z brzino preko 1500 m na sekundo ali okroglo 6000 km na uro. Ta brzina prekaša torej vse, kar je mogoče doseči do danes človek s svojimi avtomobili in aeroplani. Majhne neenakomernosti v steklu pa utegnejo to brzino zelo zmanjšati.

Naročite se na knjižno zbirko DOBRE KNJIGE!

Okviri GALERIJA OBERSNEL CESTA ARIELLE REE 3 Umetnine

V Fiumi je umrla 17. julija t. l. naša ljuba mati, tašca in stara mati, gospa

ROZA HRAŠOVEC roj. KLÖCKL

vdova po višjem inšpektorju drž. železnic

Pogreb bo v Ljubljani v nedeljo, dne 22. avgusta ob 10. uri popoldne z Zal na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 23. avgusta t. l. ob 9. uri v franciskanski cerkvi.

Ljubljana, dne 21. avgusta 1943.

LEONJA RUDAN, hči; dr. ALDO RUDAN, zet; ALDO, vnuk; NORA in DORIS, vnučinki — ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Za vse dokaze sožalja in tolažbe ob težki in nenadomestljivi izgubi naše ljubljene soproge, zlate mamice, sestre, tete in svakinje, gospe

ALBINE ŠOSS roj. LAZAR

SOPROGE ELEKTROMONTERJA DRŽ. ŽELEZNIC

kakor za poklonjene prekrasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena čč. duhovščini, gospodu dr. Rakovcu, ki je blagi pokojnici v njeni težki bolezni nudil vse svoje zdravniško izkustvo in ji lajšal njeno trpljenje, gg. pevcem za glasljivo žalno petje in mnogostevilnim udeležencem pogreba, ki so našo nepozabno pokojnico spremlili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Vsem in vsakemu prisrčna hvala.

Sv. maša zadušnica bo v petek, dne 27. avgusta 1943 ob 7. uri v župnijski cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, dne 19. avgusta 1943.

ZALUJOČI OSTALI

Ker se je hotel Stiller približati čolni, še preden pristane, mu je spretno prestrigel pot, tako " je moralo moštvo ustaviti.

Ko so ribiči zagledali v šalupi oboževanje može, so neutegoma ubogali, očitno misleč, da imajo opravka z mornarji velike ladje, ki je bila v luku.

»Kaj želite, kapitan?« je vprašal krmar male jadrnice in ji vrge konopec, da bi se privežala.

»Ali prihajate z morja?« je vprašal Hamburgzan, prizadevaje si, da bi zajatil nemški izgovor.

»Da, kapitan!«

»Ste opazili kako ladjo?«

»Neko ladjo smo videli, ki je plula proti rtu Hicanos!«

»Vojno ladjo?«

»Tako je bilo podoba!« je ribič odvrnil. »Koliko jamberov?«

»Dva!«

»Bila je »Folgore!« je Stiller pomislil in se prekanjano namuznil. »To ni ladja, ki jo pričakujemo. Poznate »Alhambra?«

»Krveto?« že večkrat je bila tu! Seveda jo poznamo!«

»Ali se ni prispela?«

»Videl je ni nihče!«

»Je vojvodja Van Gauld še tu?«

»Še vedno je na fregati, toda ... mar niste a te ladje?«

»Pravkar smo prispeli iz Matanzas z ukazi tamkajšnjega guvernerja za njegovo vojskovo prevzišenost!«

»Najdete ga na ladji?«

»Mislim sem, da je fregata že odpula!«

»Ta mah se nalaga zaloge, ker je namenjena v Florido, in razen tega je silisti, da čaka neke ladje, ki jo je napovedal havanski guverner!«

»To utegne biti »Alhambra!«

»Zanesljivo ne morem reči, a mislim, da bo tako. Pravijo, da vozi nekega slavnega gusarskega glavarja!«

»Strela božja!« je Stiller zamrmral. »Hvala, lahko noč! Zdej moram na fregato!«

Izpuštil je vlačilni konopec in v tem, ko je mala jadrnica nadaljevala vožnjo proti pomolu, okrenil čoln proti fregati. To je bilo samo zaradi ribčev, kajti Hamburgzan ni imel namena, da bi se pokazal španskemu moštvo velike ladje.

Ko je videl, da so stopili ribiči na suho, je izpremenil smer in se odpejal proti rtu Hicanos, kjer ga je čakala »Folgore«.

»Veslajte, kakor hitro le morete!« je rekel svojim ljudem.

Ladja je letela, kakor pliskavica in lahkotno poplesavala na valovih.

Mornarji so se zavedali velike nevarnosti, ki je grozila njihovemu podkapitanu, in so zaradi tega še posebno napenjali moči. Navezali so mišice, da jim je hotela kar kosa popokati na rokah. Naglo in enakomerno so udarjala vesla v vodo. Čez tri četrt ure se je pokazal rt Hicanos. Tam je ležala »Folgore« s svojo strehasto razvrstljivo jadro in stražila vhod v pristanišče. S prednjim koncem je bila obrnjena proti zahodu, kakor bi se hotela pognati gospodarju naproti in z enim udarcem mogočnega kljuna presekat vrata njegove ječe.

»Hval! Konopec!« je kričnil Stiller.

»Ali prinašate dobre novice?« je vprašal Morgan, ki se je bil sklonil čez ograjo.

»Prinavite se za odhod, gospod,« je odvrnil Hamburgzan, »kajti sovražnik nas misli vzeti med dva ognja!«

